

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Симеон Владимиров Тасев,
Русенски университет „Ангел Кънчев“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
във Висшето училище по застраховане и финанси

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално
направление 3.6. Право (Търговско и застрахователно право)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр.43 от 10.06.2022г. и в интернет-страница на Висшето училище по застраховане и финанси, като кандидат участва ас. д-р Христина Тодорова Атанасова, от Висше училище по застраховане и финанси – София.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № 213 от 26.08.2022г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във ВУЗФ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. **Право (Търговско и застрахователно право).**

За участие в обявения конкурс е подал документи **единствен кандидат:** ас. д-р Христина Тодорова Атанасова от ВУЗФ.

Представеният от ас. д-р Христина Атанасова комплект материали на хартиен/електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ и включва следните документи:

- Автобиография;
- Копие на диплома за придобита ОНС „доктор“
- Монографичен труд с резюме
- Списък на публикациите след защитата на ОНС „доктор“ и екземпляри от тях
- Резюмета на български и английски език на публикациите след защитата на докторската дисертация
- Медицинско свидетелство
- Свидетелство за съдимост

- Удостоверение за изисквания се стаж
- Доказателства за участие в научни проекти
- Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“
- Справка за оригиналните научни приноси в трудовете и за цитиранията
- Формуляр за съгласие за обработка на личните данни във връзка с участието в конкурса.

Д-р Атанасова е автор на над 20 научни публикации след придобиване на ОНС „доктор“.

По темата на конкурса в настоящата процедура тя участва с и е приложила общо 18 научни труда, от които 1 монография **„Конфликт на интереси в застраховането“**, 2017, София, ISBN 978-619-7329-14-8, 2 студии в съавторство, в Алманах научни изследвания, т.23, 2016 **„Съвременни форми за съвместен бизнес“** и **„Задължителното застраховане при пазарни условия“**, 3 статии: **Специфика на взаимозастрахователната кооперация**, сп. „Диалог“, 2015г., бр.2, ISSN 1311-9206 с.15-28; **„Задължителна застраховка „Отговорност на туроператора“**, „Търговско и облигационно право“, 2014г., кн. 2, София, ISSN 1314-8133 с. 21 – 29; и **„Модернизиране на авторското право с последната директива относно закрилата на авторското право в единния цифров пазар 2019/790“**, с. 309 – 326, сп. „Научни трудове“ 2020, бр.3, София, УНСС, ISSN 0861-9344; 12 доклада от научни конференции: **„Системата „Зелена карта“ – предизвикателство към правото“**, Предизвикателства към правото, Научни четения в памет на Кристиан Таков, НБУ, ISBN 978-619-233-181-8, с.359-368, **„Уредбата на ноу-хау като търговска тайна“**, Научна конференция по случай 120 години от рождението на проф. Цеко Торбов, 05.2019г., НБУ, с.281-286; **3А ценностите в правото: сборник с доклади и статии от научна конференция по случай 120-годишнината от рождението на проф. д-р Цеко Торбов**, 15 май 2019 г.. – София: Нов български унив., 2020, 978-619-233-118-4; **„Новите правила в колективното управление на авторски права“**; **„Въздействие на международното право и правото на ЕС върху българската правна система“**; 22.11.2018г., УНСС, с. 285-292, 978-619-232-226-7; **„Сблъсъкът търговска марка - търговско име“**, Научна конференция „Актуални проблеми на правното регулиране на бизнеса“, 30.11.2017г. УНСС, 978-619-232-191-8; **„Правилата за конфликт на интереси при застрахователите, съгласно новия Кодекс за застраховането“**, Научна конференция „Право и бизнес – усъвършенстване на нормативната уредба“ по повод 25 години ЮФ на УНСС, 24.11.2016г., , Том I 978-954-644-991-7; **„Проектозакон за брокерите на недвижими имоти“**, с. 165-172, Строително предприемачество и недвижима собственост, Сборник с доклади от 30-та научно-практическа конференция – Варна, ноември

2015; ISSN 1313-2369; „**Задължителното професионално застраховане**“, Научни трудове на Русенски университет, 2015, том 54, серия 7, с. 103-107, 2603-4123; „**Застраховане на интелектуалната собственост**“, „Правни и икономически проблеми на бизнес средата в РБългария, Кръгла маса – Сборник доклади, 23.10.2015г., СА“Д.А.Ценов“, с. 29-33, 978-954-23-1086-0; „**Конфликтът на интереси в застраховането**“, Сборник с доклади Правото между традицията и модерността, Научна конференция, проведена в рамките на Лятната научна сесия на ЮФ катедра „Правни науки“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ 20 06.2014г., Научен алманах, ISSN 1313-7263, кн.27, , с. 245 – 249; „**Европейското акционерно дружество като застраховател**“, Научна конференция на Русенски университет „Ангел Кънчев“ съвместно със Съюза на учените (сборник научни трудове), , Научни трудове на Русенски университет, т. 51, серия 7, 2012, с. 185 – 189, 2603-4123; „**Договорът за публично – частно партньорство**“, Сборник с доклади от научна конференция „Актуални проблеми на защитата на населението и инфраструктурата“ в Национален военен университет – В.Търново, 25 – 26.10.2012, т. 1, с. 94 – 101, 978-954-753-104-8; Приемат се за рецензиране всички научни трудове, които са извън дисертацията, представени от кандидата за целите на настоящата процедура. Документите са подредени изрядно, което улеснява изготвянето на рецензията.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Ас. д-р Христина Атанасова притежава богат професионален опит в областта на търговското и застрахователното право. Завършила е висше образование по специалност „Право“ в Русенския университет „Ангел Кънчев“ през 2004г. Придобила е ОНС „доктор“ по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право) в Юридическия факултет на РУ „Ангел Кънчев“ през март 2012г. с дисертация на тема „Правно положение на клоновете на търговци“. От 2004г. до 2018г. тя последователно е заемала академичните длъжности „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“ в Стопанска академия „Д.А.Ценов“ - Свищов. Водила е семинарни занятия пред студентите в Стопанска академия по Основи на правото, Застрахователно право и Правна уредба на интелектуалната собственост. Ръководила е специализация „Правила и процедури за водене на бизнеса“ и е била лектор на курса „Стоанско право“. Научните ѝ интереси са в областта на търговското, застрахователното право и правото на интелектуалната собственост. От 2018г. до 2021г. е заемала академичната длъжност „асистент“ в ЮФ на УНСС, а от февруари 2022г. е асистент във ВУЗФ. Общият ѝ професионален стаж е над 17г.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

В момента кандидатката заема академична длъжност асистент във ВУЗФ. Има над 17г. професионален опит в академичната област. Член е на катедра „Счетоводство и одит“ и на Академичния съвет. Учебната ѝ натовареност отговаря на приетите от университета норми, както и на изискванията на ЗРАСРБ за заемане на академична длъжност „доцент“.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Въз основа на представената документация и информация от ас. д-р Христина Атанасова могат да бъдат направени следните обобщения: изследванията на кандидатката и като обем, и като качество са в съответствие със ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника на ВУЗФ за заемане на академични длъжности.

Централно място при оценката на нейната научна продукция безспорно заема хабилитационният труд на тема „Конфликтът на интереси в застраховането“. Той е посветен на тема, която не е изследвана в българската научна литература, а същевременно представлява интерес за развитието на правната наука. Тази тема е особено актуална в контекста на завишения риск от възникване на конфликт на интереси в частноправните отношения.

Монографията е в обем 241 страници и е структурирана в увод, три глави, заключение и използвана литература (библиографска справка). От тях 226 страници са изложение по същество. Отделно е обособено съдържанието в 4 страници и библиографската справка – от 5 страници. Уводът е в обем 4 страници, а заключението - 7 страници. Всяка глава е разделена на параграфи, а всеки параграф – на точки. В заключението място намират както авторските изводи, така и предложенията за усъвършенстване на нормативната уредна (*de lege ferenda*). Книгата е първото монографично изследване на конфликтът на интереси в частноправната застрахователна теория, което подчертава нейната уникалност и значимост. Тази разработка е първото цялостно изследване на законовата уредба на конфликта на интереси в застрахователния сектор. Тя включва коментар на законовата регламентация, както в публичната сфера, така и в частноправната сфера. Изхождайки от материалноправните основания за възникване на конфликт на интереси, уредени от ЗПУКИ, е направен опит да се даде дефиниция за конфликт на интереси в застраховането. Направен е преглед на ситуациите, при които може да възникне конфликт на интереси при осъществяване на застрахователно посредничество, като е разгледана и чуждата регламентация в съответната област. Обърнато е специално внимание на предотвратяването и установяването на конфликт на интереси при управляващите органи на застрахователите. И на последно място, след съпоставителна

характеристика между уредбата на чуждото законодателство и българското, е направено предложение за приемане на български закон.

Изследването е съобразено със законодателството към август 2017г.

Със студиите, статиите и докладите, които кандидатката представя за рецензиране, се прави опит да се осветляват различни научни въпроси в частноправните аспекти на развитие на търговскоправната и застрахователноправната теория.

Общият брой на точките в справката за наукометричните показатели на ас. д-р Атанасова е 305,75, което е малко над необходимото количество.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Приносни моменти в хабилитационния труд: въз основа на тълкуване на разпоредбите на ТЗ и КЗ са разгледани задълженията на съветите на застрахователните дружества, произтичащи от наличието на конфликт на интереси; направена е сравнителна характеристика на правните уредби в държави в ЕС и извън него на конфликта на интереси при застрахователното посредничество; анализирани са задълженията на застрахователя по договора за застраховка за правни разноски, свързани с конфликта на интереси; интерес представлява и преразказът на правилата на Директива (ЕС) 2016/97 на Европейския парламент, като в тази част изложението би се подобрило, ако в него се добави и доколко изискванията на тази директива са включени във вътрешното законодателство; интересни са и предложенията относно съдържанието на един бъдещ нормативен акт относно конфликта на интереси в частното право.

Приносните моменти в представените студии, статии и доклади могат да сведат до: сравнителноправен анализ между националното, европейското и законодателството на страни-членки на ЕС, критичен анализ на съществуващата уредба, формулиране на препоръки за подобряването ѝ, както и предложения de lege ferenda.

Справката на цитируемостта на кандидатката показва, че тя има достатъчна разпознаваемост в научните среди. Представени са доказателства за изпълнение на минималния брой от 50 точки цитирания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Към момента на изготвяне на рецензията няма доказателства за наличието на плагиатство в трудовете на кандидатката по настоящата процедура.

Считам, че приносите на ас. д-р Христина Атанасова са нейна лична заслуга.

5. Критични забележки и препоръки

По отношение на представените научни разработки, без да се омаловажават техните приноси моменти, би могло да се направят следните критични бележки и препоръки:

С оглед на това, че рецензираната монография „Конфликтът на интереси в застраховането“ е издадена през 2017г., и оттогава-насам обществените отношения при установяването на конфликт на интереси в общия смисъл на понятието са претърпели развитие, трудът може да бъде актуализиран. Излишен е преразказът на структурата на ЗПУКИ. Минус на труда е изследването, което авторката прави между конфликта на интереси и други явления като корупция, подкуп, престъплението и обществените поръчки. Обобщението на с.93 не съответства на определението за конфликт на интереси, дадено на с.76-77. Намирам, че извън предмета на изследването е прегледът на вътрешните правила на някои международни застрахователни дружества, както и §4 от Глава втора – Застраховка правни разноси.

6. Лични впечатления

Не познавам лично кандидатката и нямам преки впечатления от нея. От документацията по конкурса правя извода, че е способна, целеустремена и с перспектива за лично и професионално развитие.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от ас. д-р Христина Атанасова отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ВУЗФ.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и отговарят на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на ас. д-р Атанасова е несъмнена.

Постигнатите от ас. д-р Атанасова резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на Правилника на ВУЗФ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на ас. д-р Христина Атанасова на академичната длъжност „доцент“ във ВУЗФ по професионално направление 3.6. Право (Търговско и застрахователно право).

..... 2022г.

Рецензент: .....

проф. д-р Симеон Тасев